

نام درس: مقدمات روش‌های مطالعه و پژوهش

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

* ساعات اجرا: ۲ ساعت در هفته (۳۴ ساعت در طول نیمسال)

پیش‌نیاز: ندارد

اهداف:

از دانشجوی معلمان انتظار می‌رود که در پایان این درس:

- ۱- اهمیت مطالعه و نقش آن را در یادگیری و پژوهش درک نمایند.
- ۲- با انواع روش‌های مطالعه آشنا شوند.
- ۳- روش‌های جستجوی منابع و استفاده از امکانات کتابخانه‌ها را بدانند.
- ۴- مهارت‌ها و فنون یادداشت‌برداری و چکیده‌نگاری از منابع و متون مختلف را کسب نمایند.
- ۵- با روش‌های گزارش‌نویسی و تهیه مقاله‌های علمی-پژوهشی آشنا شوند.
- ۶- به مطالعه و جستجوگری علاقمند شوند.

سرفصل‌های درس

فصل اول: آشنایی با روش‌های مطالعه و تلخیص

- ضرورت و اهمیت مطالعه در یادگیری
 - عوامل مؤثر بر مطالعه
 - مراحل یک مطالعه ثمربخش
 - نکاتی که هنگام یک مطالعه ثمربخش باید رعایت کرد
 - روش‌های یادداشت‌برداری، گزیده‌نگاری و چکیده‌نگاری
 - تمرین روش‌های خواندن و مطالعه متون ادبی، علمی و فلسفی
- فعالیت عملی:
- تمرین روش‌های خواندن و مطالعه متون علمی، فلسفی و ادبی
 - مطالعه یک کتاب و یادداشت‌برداری از آن به منظور تهیه چکیده مطالب یا گزیده مطالب

فصل دوم: آشنایی با کتابخانه و روش های جستجوی منابع

- انواع کتابخانه

- روش های طبقه بندی و نگهداری کتاب در کتابخانه ها

- معرفی امکانات و تجهیزات کتابخانه ها (انواع کارت یا برگه های شناسایی کتاب مانند: کارت نویسنده، کارت

موضوعی، کارت عنوان، کارت تحلیلی و...) میکروفیش ها، بانک های اطلاعاتی و...

- معرفی انواع کتاب های مرجع عمومی و اختصاصی، مجلات، نشریات ادواری و...

- روش های جستجوی کتاب و منابع (جستجوی دستی و رایانه ای)

- روش های مختلف تهیه فیش، فیش نویسی، علامت گذاری و حاشیه نویسی، روش های طبقه بندی و نگهداری

فیش ها.

فعالیت عملی:

- بازدید از کتابخانه، برگه نویسی، جستجوی منابع، تهیه دو نمونه فیش و تنظیم حداقل ۱۰ برگ فیش برداری

فصل سوم: اصول و شیوه های گزارش نویسی و تهیه مقاله های علمی-پژوهشی

الف- گزارش نویسی:

- هدف گزارش مطالعاتی

- ساخت گزارش مطالعاتی

- برنامه ریزی گزارش مطالعاتی (تهیه طرح مبدی، گردآوری، اطلاعات مورد نیاز، دسته بندی اطلاعات، تهیه

پیش نویس، بازنگری و تدوین نهایی با رعایت اصول نگارشی و ویرایشی

ب- تهیه مقاله علمی-پژوهشی:

- تعریف مقاله علمی-پژوهشی و انواع آن

- بخش های اصلی مقاله علمی-پژوهشی (عنوان مقاله، هدف ها، پرسش های اصلی، مقدمه، پیکره اصلی مقاله،

بحث و نتیجه گیری، فهرست منابع و مآخذ، ضمائم و...)

- مراحل طراحی و تدوین یک مقاله علمی-پژوهشی (ویژه سازی موضوع مقاله، بررسی پیشینه، تعیین هدف ها،

تعیین سؤالات، پیش بینی منابع اطلاعاتی مورد نیاز، انتخاب راه و روش بررسی، طبقه بندی، تجزیه و تحلیل و تفسیر

اطلاعات جمع آوری شده، تدوین و نوشتن مقاله)

فعالیت عملی:

- تدوین یک گزارش علمی و یک مقاله پژوهشی

منابع:

- ۱- مجموعه چهارجلدی (ج ۱ مهارت‌های مطالعه، ج ۲ خواندن، ج ۳ هنر نوشتن و مهارت‌های مقاله‌نویسی و ج ۴ راهنمای پژوهش و اصول علمی مقاله‌نویسی) دکتر بهرام طوسی، چاپ دانشگاه فردوسی، ۱۳۷۳.
- ۲- آئین پژوهش و مرجع‌شناسی، دکتر حسن احمدی‌گیوی، مؤسسه نشر هما، تهران ۱۳۷۳.
- ۳- چگونه کتاب بخوانیم، ترجمه محمد صراف‌تهرانی، انتشارات آستان قدس، ۱۳۷۱.
- ۴- هنر کتاب خواندن، ترجمه اسماعیل اسعدی، انتشارات اقبال، ۱۳۵۳.

توصیه اجرایی: با توجه به ماهیت عملی بودن این درس برای هر مدرس در طول یک نیمسال، حداکثر ۲۰ دانشجو در نظر گرفته شود.

* - چنانچه مراکز از نظر میزان ارائه ساعات با مشکل مواجه شدند می‌توانند از ساعاتی که در اختیار مراکز می‌باشد، استفاده کنند.